

Veiligheid bewoners bij brand in zorggebouw eerste prioriteit

Bepaal het benodigde aantal mensen voor ontruiming

Bij een brand in een zorggebouw is de veiligheid van de bewoners (veelal niet-zelfredzame personen) en andere gebruikers van het pand de eerste prioriteit. Het Bouwbesluit 2012 (artikel 7.11a) stelt als eis dat er dag en nacht voldoende mensen aanwezig moeten zijn die een gebouw kunnen ontruimen.

Maar hoe bepaal je of er een voldoende aantal mensen aanwezig om een gebouw te kunnen ontruimen? Dit is gebaseerd op de snelheid van de ontruiming en dat is tweeledig:

- Hoe snel verloopt de ontruiming gegeven het aantal aanwezige personeelsleden?
- Is dit snel genoeg?

Ter ondersteuning publiceerden de Veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid een handreiking: *Ontruimen bij zorgfuncties*. Het doel van deze handreiking is om toezichthouders van brandweer en gemeenten met behulp van tabellen op eenvoudige wijze te kunnen laten beoordelen of er in zorggebouwen voldoende mensen aanwezig zijn. Op basis van acht stappen die in de handreiking staan beschreven, kun je dit bepalen.

Acht stappen

Stap 1 betreft het inventariseren van gegevens, denk aan kenmerken van het gebouw, de brand en de omgeving. Hierbij is het nuttig om te kijken naar bijvoorbeeld bouwvergunningen, installatietekeningen en het ontruimingsplan. Maar welke gegevens relevant zijn, verschilt per situatie. Daarna beoordelen we in stap 2 de bedreigde gebieden. Dit zijn de gebieden die bij brand onmiddellijk ontruimd moeten worden. In een woonzorgcomplex zijn er doorgaans meerdere bedreigde gebieden. Stap 3 betreft het beoordelen van de scenario's die van toepassing kunnen zijn in de bedreigde gebieden. Het gaat er om in welke ruimten brand kan ontstaan en in welke mate de vluchtroute brandwerend is

afgescheiden. In stap 4 bepalen we de rookklasse. Er zijn drie klassen mogelijk, te weten klasse 0 (slecht), klasse I (matig) en klasse II (goed).

Vervolgens staan in stap 5 diverse tabellen. Hiermee bepalen we wat de beschikbare ontruimingstijd is. Deze is afhankelijk van het brandscenario en de rookklasse. Het kan variëren van slechts 5 minuten tot wel 30 minuten wanneer zowel het brandscenario als de rookklasse gunstig zijn. In stap 6 wordt gekeken welke mate van begeleiding noodzakelijk is tijdens een ontruiming.

De begeleiding wordt ingedeeld in Waarschuwen, Assisteren, Redden en Bed-evacuatie. Deze zogeheten WARR-systematiek is afkomstig van GGZ Rivierduinen, gebaseerd op zelfredzaamheid van bewoners. Stap 7 toont diverse tabellen waarin de be-

nodigde ontruimingstijd kan worden afgelezen. Dit is afhankelijk van diverse factoren, zoals de opkomsttijd, het aantal beschikbare mensen dat kan assisteren bij de ontruiming en de mate van noodzakelijke begeleiding.

Ontruimingstijd

Uiteindelijk vergelijken we in stap 8 de beschikbare ontruimingstijd en de ontruimingstijd die nodig is met elkaar. Dit kan leiden tot een van de drie onderstaande beoordelingen:

1. Ontruimingstijd voldoet: de beschikbare ontruimingstijd is 1,5x keer de benodigde ontruimingstijd. Er wordt voor wat betreft de ontruiming van dit bedreigde gebied voldaan aan artikel 7.11a van het Bouwbesluit.

HANDREIKING ONTRUIMING BIJ BRAND IN EEN ZORGBOUW

Bij brand in een gebouw met een zorgfunctie is de eerste prioriteit de bewoners tijdig in veiligheid te brengen. Het Bouwbesluit 2012 eist dat er zowel overdag als in de nacht voldoende mensen aanwezig zijn die kunnen assisteren bij de ontruiming.

Om te bepalen hoeveel mensen nodig zijn is de handreiking 'Ontruimen bij zorgfuncties' opgesteld. Met de handreiking kan een toezichthouder in een aantal stappen eenvoudig bepalen of een ontruiming snel genoeg kan verlopen. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de bouwkundige staat van het gebouw, de hulp die bewoners nodig hebben bij de ontruiming en het aantal mensen dat beschikbaar is om te assisteren bij de ontruiming.

De handreiking laat zien in hoeverre een organisatie voldoet aan de in het Bouwbesluit 2012 vastgelegde wettelijk plicht om tijdig te kunnen ontruimen. De handreiking kan tevens gebruikt worden om te zoeken naar verbeterpunten als blijkt dat tijdig ontruimen een probleem is.

De ontruimingstijd is afhankelijk van de opkomsttijd en de beschikbare mensen.

2. Ontruimingstijd voldoet, maar is kritisch. Er wordt voor wat betreft de ontruiming van dit bedreigde gebied voldaan aan artikel 7.11a.

Als de beschikbare ontruimingstijd minder is dan 1,5x de benodigde ontruimingstijd, is het raadzaam om in gesprek te gaan over het zo mogelijk verbeteren van de veiligheid. Dit kan echter niet worden afgedwongen op basis van artikel 7.11a.

3. Ontruimingstijd voldoet niet: de beschikbare ontruimingstijd is korter dan nodig is.

“Opwaarderen van rookwerende scheidingen kan zorgen voor meer tijd om te ontruimen”

Dit bedreigde gebied voldoet niet aan artikel 7.11a. Er zijn aanpassingen vereist. Dit kan door het verkleinen van de benodigde ontruimingstijd (bijvoorbeeld minder bewoners of meer personeel dat kan ontruimen), of door het vergroten van de

beschikbare ontruimingstijd (bijvoorbeeld aanbrengen of opwaarderen van brand- of rookwerende scheidingen)

Bron: Brandweer Nederland, Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid.